

שיטת הרמב"ם (טומאת צרעת א,ג) שכל המראות מצטרפים זה עם זה. ופירש בכסף משנה שלדעת רבי עקיבא כולם מצטרפים זה עם זה, ולא רק הסמוכים. ובתחילה סברה הגמרא שלר' עקיבא אין אבות ותולדות כלל ולפיכך אמרו מתניתין דלא כר' עקיבא. ואולם לפי המסקנא גם לר' עקיבא יש לומר אבות ותולדות, ומ"מ כולם מצטרפים.

ובחזון איש (ח"מ, לקוטים כד) תמה מאד על פרוש זה, ממשמעות מהלך הסוגיא בהמשך. וציידד לפרש דברי הרמב"ם על פי דברי הירושלמי כאן. (ע"ע בבאר שטת הרמב"ם וישובה עם הסוגיא, בחדושי ר' מאיר שמחה ובבאר יעקב ה).

דף ו

'זהיבא שמעינין לרבי עקיבא זו למעלה מזו, אילימא מהא דתניא... יאמרו מקרום ביצה ולמעלה טמא... משל דר' עקיבא למה הדבר דומה לארבעה כוסות של חלב...' הרמב"ן (ה) ועוד ראשונים פרשו מחלוקתם של רבי עקיבא וחכמים בדרך זו: לדעת ר' עקיבא ארבעת מראות נגעים אינם נחלקים אלא לפי דרגות הלבנונית, זו למעלה מזו. אבל לחכמים ישנה חלוקה נוספת של שני גוונים שונים, 'בהרת' ו'שאת', ולכל אחד מהם יש תולדה שהיא כהה הימנה אך דומה בסוגה לאב. הסיד דומה בגוונו לבהרת (הגם שהוא כהה מהשאת). והקרום – דומה בגוונו לשאת (והוא כהה מן הסיד). ולכן סוברים חכמים שאין מצטרפים אלא אב ותולדותו, שהם שייכים לאותו סוג של גוון.

וכיוצא בזה פרש בעל המאור אלא שלדעתו החילוק בין הסוגים אינו במראיהם אלא בצד המוחשי, כגון שזה רך וזה קשה, זה לח וזה יבש. או שאחד חזק יותר וקשה לריפוי יותר מחברו (עפ"י מאיר). [וזהו המכוון באריכות המשלים דלהלן (בע"ב), לומר שיש כאן שתי 'משפחות' וסוגים של לובן, כמו הסמכויות והשררות השונות של השליטים, שמה שיש לזה אין לזה, וכן בענין סוגי הבגדים, ע"ש. וזאת מלבד חילוקי המדרגות בחזוק הלובן שלהם. ערמב"ן, תורת חיים וחדושי ר' מאיר שמחה].

שיטת בעל המאור הראב"ד והרשב"א שלדעת חכמים השאת והסיד שווים בחזוק הלבנונית אלא שהם שונים בסוגם ובגוונם. ורק לר' עקיבא כל ארבעת המראות הם 'זו למעלה מזו'. [ואין כן שיטת רש"י תוס' רמב"ם ורמב"ן, אלא גם לחכמים יש ארבע דרגות של חזוק הלובן כמו לרע"ק, אלא שלענין הציורף בלבד חולקים, שלרבי עקיבא 'זו למעלה מזו' לצרף כל המראות הסמוכים, ואילו לחכמים אין הסיד מצטרף עם הצמר הגם שסמוכים. ע' חז"א. ויש מי שאומר שאף שלג וצמר אינם מצטרפים לחכמים מפני שהם שני אבות. ודרשת הספרא – אליבא דרבי עקיבא].

וסיעו לשיטה זו – כתבו – ממה שאמרו משל דר' עקיבא לארבעה כוסות של חלב, זו למעלה מזו, משמע שלדעת חכמים אין ארבע דרגות של לבנונית. וכן ממה שאמרו בסמוך: 'ישל סיד דיהה הימנה. ואם איתא, של צמר דיהה הימנה מיבעי ליה' – משמע שלדעת חכמים אכן הסיד מתחת לשלג בחזוק לבנוניתו, ולא מתחת לשאת. (וע' באריכות בהעמק שאלה פרשת מצורע פה, בבאר שטת זו. וע"ע בבאר שטת הסוגיא לשיטות הראשונים בקהלות יעקב ה).

'לארבעה כוסות של חלב; אחד נפלו לתוכו שתי טיפין של דם ואחד נפלו לתוכו ארבע טיפין של דם ואחד נפלו לתוכו שמונה ואחד נפלו לתוכו שתיים עשרה טיפין ואמרי לה שש עשרה טיפין.'

הרמב"ם (טומאת צרעת א, ד) והמאירי מפרשים שהבהרת העוה ביותר בלבנוניתה, ניכרת בה ביותר האדמימות, והיא זו הדומה לכוס הרביעית, וככל שהלבנונית כהה יותר לא ניכרת בה האדמימות. (ונראה לשמוע כן מהגרסה שברש"י 'אלא שאדמומיתו של שלג עוה').
והראב"ד השיג ופירש להפך, שהבהרת לבנוניתה יתירה והאדמימות מעושה, וכל שהלובן מתמעט האדמימות מתרבה.

התוס' עמדו על כך מה טעם אין הדם נכפל בכוס הרביעית על השלישית [לדעה ראשונה] כמו בכל השאר. ונראה לבאר לדעת הראשונים שלרבי עקיבא הסיד והקרום תולדות השאת הן ואילו לבהרת אין תולדה. והרי לדעתו קביעת חילוקי המראות תלויה רק במידת יחס האודם והלובן. א"כ כשנתרבה ספחת לשאת, מסתבר ללמוד הסתום מן המפורש לומר שיחס האדמימות של הספחת לעומת השאת (- שמונה וארבע) זהה ליחס האדמימות שבין השאת והבהרת (ארבע ושנים - כפירוש הראב"ד הנ"ל). וכשנתרבה ספחת נוספת, נחלקו הדעות האם היחס שבין הספחת לספחת נשמר (- שש עשרה ושמונה), או שמא כיון שהיא תולדה לשאת ולא לספחת, דינו להוסיף שיעור זהה לתוספת אדמימות, כלומר ארבעה טיפין נוספים, אבל מהי תיתי להכפיל את השיעור.

'בחלוק מי שמעת ליה' כלומר בחלק, שאין בו מראה אדמומית (מפרשים). וכבר נדרש בתורת כהנים (והובא בר"י מגאש) שבין נגע הבהרת בין השאת מטמאים בחלק ובפתוך.

'רבי עקיבא אומר: אדמדם שבזה ושבזה כיון המזוג במים, אלא של בהרת עוה כשלג...' הרמב"ן מפרש שהפתוך הוא צבע אחד שגוונו נוטה להאדים [לעומת החלק שהוא לבן לגמרי], כיון המזוג במים שאין בו חילוקי גוונים. [ולא להקפיד על תאור המראה בא אלא לומר שהוא מראה הנוטה לאדמומית, ולכך לא חש לנקוט כאן מים ולעיל חלב].

ואילו מרש"י נראה מבואר שהפתוך יש בו מקום מסויים אדמדם [לא אדום ממש כדם, אלא כיון המזוג במים] וסביבותיו לבן. [ולעיל שאמר 'חלב' - היינו על סביבות האדמימות, וכאן נקט 'יין מזוג במים' כלפי מקום האדמימות עצמה. ומה שנקט לעיל 'דם' ולא 'יין' - לומר שהפתוך יש בו חילוקי גוונים, ומקום מסויים יותר אדום, על כן נקט דם שהוא סמך והכר מקום נפילתו נשמר יותר. ואילו כאן נקט 'יין מזוג במים' לתאור גוון האדמימות. כן נראה לפי גרסת רש"י לפנינו. ויתכן שהרמב"ן גרס אחרת ברש"י. יעו"ש].

(ע"ב) 'בהרת עמוקה... כמראה חמה העמוקה מן הצל. שאת - אין שאת אלא גבוה'. שתי שיטות הן בראשונים: שיטת רש"י (בפרוש התורה, תזריע יג, ג, ד) והרמב"ם (טומאת צרעת א, ו) שכל מראה לבן נראה כעמוק, ומה שאמרו שהשאת היא גבוהה, הכוונה ביחס לבהרת, שהבהרת עמוקה ביותר, וזו נראית גבוהה הימנה, אבל ביחס לעור - גם השאת נראית עמוקה.

ואולם הראב"ד (בהשגותיו שם) והרמב"ן (בפירוש התורה שם) סוברים שאין טבע כל לבן להראות כעמוק אלא רק לבן מסוג מסויים [שהוא בוהק ומזהיר כמראה חמה המבהיקה, אבל סוג לבן שהוא פחות חזק ובוהק, הגם שהוא בהיר אינו נראה כעמוק. עפ"י רמב"ן שם וראשונים בנדה יט], ולפי זה הבהרת בלבד נראית עמוקה מן העור, אבל השאת נראית גבוהה מן העור.

והנצי"ב (בהעמק שאלה - מצורע פה, ה) הוסיף לבאר שבכך חלוקות גם התולדות; תולדת הבהרת טבעה להראות עמוקה, ותולדת השאת - מוגבהת, הגם ששתיהן כהות יותר מהאבות. ולכן אין צירוף לאב אחר. ועוד כתב עפ"י הברייתא בתורת כהנים, שעמקות הבהרת וגבהות השאת הינם תנאים בטומאת הנגע, שאם הבהרת אינה נראית עמוק טהורה (כדכתיב בקרא 'עמוק אין מראה מן העור') וכן השאת אם אינה נראית גבוהה.

יש לפרש בזה דעת הראשונים שפירשו שלרבי מאיר תולדת השאת בהירה ממנה (תורא"ש, ומובא ברישב"א). והתוס' תמהו על כך. אך לפי האמור י"ל שתולדת השאת פחותה ב'גביהותה' מהעור [שהיא תכונת השאת – שעל כן נקראת על שם גובהה] בכך שהיא לבנה ומבהיקה יותר.

פוק חזי טיבעא דמאן סגי בעלמא, דכתיב ותאכל כל ארעא ותדושנה ותדקנה. פירוש: רומי לוקחת סחורות מכל שאר המלכויות, במלבוש ובמזון, ולכך מטבעה יוצאת בכמה מלכויות כי היא נותנת מטבעות של כסף וזהב ולוקחת סחורה תמורתן. וזהו 'וּתִיכּוּל כָּל אַרְעָא' – שאוכלת מן הגדל בכל הארצות (בן יהוידע).

וענין שבור מלכא וקיסר פירושו שהפרכו של קיסר שוה לשבור מלכא במעלה, אלא שקצרו את הדברים מאימת מלכות שהיו 'ושבים תחתיו' (מאירי. וכיו"ב פירש הרשב"א לעיל, שהפרכו של המלך הגדול שוה במדרגתו למלך האחר. וזה תלוי בשיטות הראשונים דלעיל אם לחכמים השאת שוה לתולדת הבהרת בלבנינותה אם לאו). גם נראה שרמזו בהמשלת השלטונים לנגעים, שקשים הם לישראל ומטמאים אותם.

*

נגע צרעת בגימטריא: לא תלך רכיל בעמיך (338 שמעתי מהר' יעקב עזריה אורבך ז"ל).

*

לא אשכחן עון מיתה דחייב עליה קרבן. אימא הני מילי קרבן קבוע... מבואר שלא מצינו חטאת קבועה אלא בדבר שזונו כרת. ואף על פי שנויר טמא מביא חטאת קבועה, והיא באה לכפר 'מאשר חטא על הנפש' (במדבר ו, יא) – יש לומר שחטאת בהמה לא מצינו אבל עוף מצינו. ואף על פי שנויר טהור מביא כשבה לחטאת – אין זו חטאת שבה על חטא, שאפילו לרבי אלעזר הקפר שאמר נויר – חוטא הוא (ע' בסוגיא להלן ח.), הני מילי בנויר טמא שצריך לסתור נזירותו, אך לא בנויר טהור – לפי הסוגיא בנויר ג. (אך ע"ש י"ט).
ואולם מלשון הגמרא משמע ששום קרבן חטאת (הבאה לכפר) אינו בא אלא בדבר שזונו כרת, וסתמא דמלתא משמע אף חטאת העוף. לכן יש לומר ששונה חטאת נויר טמא שאפילו לר"א הקפר עיקרו לא בא לכפרה אלא להתירו בקדשים, כדאמרינן בכריתות כו. ועוד, דמיירי הכא בחטאת שבה על השוגג (כמו שדקדק רש"י. וכן דקדק הר"י בן מגאש כמה פעמים, לומר שמדובר בשוגג), משא"כ נויר שנטמא מביא קרבן אף במזיד.

דף ז

קרי רבא עליה דרבי: דולה מים מבורות עמוקים, דתניא רבי אומר: אקרא אני חיה, בהמה למה נאמרה, נאמר כאן בהמה טמאה ונאמר להלן בהמה טמאה... ואם תאמר, והלא אין אדם דן גזרה-שוה אלא אם כן קיבלה מרבו, ואם כן מהו ששבח רבא את רבי בדבר זה?
ויש לומר, היה מקובל שתיבת 'בהמה' באה לגזרה-שוה, ורבי טרח למצוא שתהא מופנית (עפ"י תוס' הרא"ש).

דף ה

1. מנין שצריך ידיעה בתחילה לחיוב קרבן עולה ויורד בטומאת מקדש וקדשיו [לפי רוב דעות התנאים], ומה טיבה של ידיעה זו?

רבי עקיבא דרש ידיעה בתחילה ובסוף מונעלם ונעלם שתי פעמים (ונתפרשו בראשונים כמה אופנים בבאור הדרש). ורבי אמר שאין צריך לכך אלא ממשמעות ונעלם משמע. ופירש רבא שלשון זו מורה שידע ושכח אחר כך, מכך שלא כתוב 'והיא עלומה ממנו'.

אביי הקשה על כך ופירש דעת רבי (והרשב"א גרס שרבא חזר ופירש כן) שאין צריך שידע שהיה טמא אלא די בדיעת בית רבו, שלמד שהנוגע בשרץ טמא אבל כשנגע לא התבונן לשום על לבו שנטמא (שכן נדרש ונעלם בכל מקום, שקיימת ידיעה כלשהי (עפ"י תוס'). ויש מפרשים הדרש: ונעלם ממנו והוא טמא ואשם – שנעלמה ממנו טומאתו אבל יודע הוא שיש טומאה זו בעולם ושהטמא אסור בקדשים (רמב"ן), כי משמע שרק מפני העלמת הטומאה נכנס, הא אילו ידע שנטמא לא, כי יודע את ההלכה (ראב"ד). וי"א שאין זה דרש מיתור המלה אלא שבסתם הדבר יש ידיעת בית רבו. עתורא"ש). להוציא תינוק שנשבה לבין הנכרים, שלא היתה לו ידיעה כלל.

א. מרש"י משמע (כמוש"כ התוס' להלן יד:) שאין חייב אלא כשהרגיש בנגיעה, שכן משמע ונעלם והוא ידע אבל לא התבונן לשום על לבו שנטמא.

ויש חולקים וסוברים שאפילו לא ידע שנטמא רק ידע ששרץ מטמא והטמא אסור במקדש ובקודש – הרי זו ידיעה (עפ"י רמב"ן ריטב"א ועוד). ומכל מקום אין די בידיעה כללית שיש טומאת שרצים בתורה אלא צריך שידע שהשרץ המסויים הזה מטמא (עפ"י ריטב"א יד: ד"ה אמר). וגם צריך שידע ידיעת בית רבו בשעה שנטמא או לאחר מכן, ואין די במה שידע זאת בעבר ושכח כשנטמא (שם ד"ה אלא).

ולשיטת רבנו תם 'ידיעת בית רבו' – שלימדו רבו שהשרץ טמא אלא שלא למדו שהוא אסור ליכנס למקדש.

ב. לדעת רבי ישמעאל (יט:): אין צריך כלל ידיעה בתחילה לחיוב קרבן עולה ויורד (ע' להלן ט. ובתוס' שם כתבו שפשוט לגמרא שאין שום תנא הסובר ידיעת בית רבו שמה ידיעה מלבד רבי, וכ"ה ברמב"ן יט:).

ג. להלכה צריך ידיעה גמורה קודם ההעלמה ואין די בידיעת בית רבו (עפ"י רמב"ם שגגות יא,א; מאירי).

ולכל הדעות די בידיעה שהוא טמא ואין צריך לידע מתי נטמא בדיוק, וכגון שהלך בשני שבילין שאחד מהם טמא והוא ידע שנטמא באחד מהם (כן מבואר בגמרא יט. כמוש"כ הריטב"א שם). כשאינו יודע באיזו טומאה נטמא, ובשאר אופני ידיעה חלקית – ע' להלן יט.

דפים ה – ו

ז. א. מהן דרגות הלבנוניות של ארבעה מראות נגעים.

ב. מהם ה'אבות' ומהן ה'תולדות' במראות נגעים?

ג. ארבעה מראות נגעים – אלו מהם מצטרפים זה עם זה ואלו אינם מצטרפים?

- ד. לשם מה פורטו במשנה מראות נגעים ל'שנים שהן ארבעה', ולא אמרו 'מקרום ביצה ולמעלה טמא' (או גם 'מסיד היכל ולמעלה טמא')?
- ה. מאי נפקא מינה בחלוקת מראות נגעים ל'אבות' ותולדות?
- א. ארבעה מראות נגעים המטמאים. ואמר רבי עקיבא: זו למעלה מזו (בדרגת הלבנונית). הבהרת היא העזה ביותר (ואם בהרת לבנה היא), כשלג. דיהה הימנה השאת (לשון הגבהה, שהכהה נראה כגבוה מהבהיר): כצמר לבן [נקי בן יומו. רב ביבי אמר רב אסי]. לאחר מכן כסיד ההיכל, והכהה ביותר כקרום ביצה.
- א. יש ראשונים הסוברים שלדעת חכמים סיד וצמר שוים בדרגת לבנוניותם, רק שני מיני גוונים הם [ויש אומרים שני טבעים שונים של נגע הנבחנים במישוש]. ואילו לרבי עקיבא כולם מין גוון אחד אלא שחלוקים בדרגת הלבון (ע' ר"ה ורשב"א ומאירי).
- ב. לדברי רבי מאיר (בריש נגעים) כפירוש התוס', צמר לבן הוא המראה הכהה ביותר, והיינו צמר שאינו נקי. משא"כ לחכמים הוא מראה צמר כבש נקי, והוא לבן מהסיד. ויש מפרשים שאף לרבי מאיר הצמר לבן מהקרום (תורא"ש, ומובא בריטב"א).
- ג. כתבו ראשונים שאין בנגעי אדם יותר מארבע מראות האמורים, אבל יתכן שיש גוונים שונים בכל מראה, שיש שלגים לבנים זה מזה וכד'. וכן יש מראות רבים של פתוכים (תוס'. וערמב"ן).
- ב. האבות הם הבהרת – העזה כשלג, והשאת – כצמר לבן, כאמור. התולדות (ספחת – טפילה): כסיד היכל וכקרום ביצה.
- לחכמים, מראה הסיד הוא תולדה של בהרת, ומראה הקרום – תולדה של השאת. (רבי זירא אמר: נאמרה לבנה בשאת ונאמרה לבנה בבהרת, מה זו שבשאת יש לה טפילה, אף זו שבבהרת. במתניתא תנא: הטיל הכתוב לספחת' בין שאת לבהרת לומר לך כשם שטפילה לשאת כך טפילה לבהרת).
- לרבי עקיבא, לפרש"י וכמה ראשונים: שניהם תולדות דשאת, ואילו לבהרת אין תולדות. ולפתוס', סיד תולדה דבהרת וקרום תולדה דשאת.
- [לדעת ר' מאיר השאת כקרום ביצה, ותולדתה כצמר לבן. כאמור, לפירוש התוס' הצמר שאמר ר"מ כהה מהקרום, ויש מפרשים שהצמר לבן מהקרום, ותולדת השאת לבנה הימנה].
- ג. שלג וצמר, וכן צמר וקרום – מצטרפים זה עם זה בין לרבי עקיבא בין לחכמים. (שלג וצמר – לפי שהם סמוכים זל"ז בדרגת הלבון, וכתוב והיה. צמר וקרום, אעפ"י שאינם סמוכים אבל הם אב ותולדתו, וכתוב ולשאת ולספחת – זו הטפילה לשאת).
- כן נקטו רוב הראשונים. ויש אומרים (מובא במאירי) שלחכמים בהרת ושאת (– שלג וצמר) אינם מצטרפים, ומה שאמרו בספרא (תוריע א, ד) שמצטרפים – כרבי עקיבא דוקא.
- שלג וקרום – לכל הדעות אין מצטרפים (שאינם סמוכים ואינם מאותו המין).
- צמר וסיד וכן סיד וקרום – לר' עקיבא מצטרפים (מפני שסמוכים במעלות הלבון) ולחכמים אין מצטרפים (שאינם מאותו מין).
- שלג וסיד – לחכמים מצטרפים (שהם מאותו המין) ולר' עקיבא אין מצטרפים (שאינם סמוכים).
- לסיכום: לחכמים כל אב מצטרף לתולדתו ולאב האחר (וי"ח) אבל לא לתולדת חברו. וכל תולדה מצטרפת רק לאביה. ולרבי עקיבא כל מראה מצטרף עם הסמוך לו, מלבד השאת שמצטרף עם הכל [שהוא עיקר הנגע, והמצוי ביותר. מאירי].

הרמב"ם (טומאת צרעת א, ב) פסק שכל המראות מצטרפים זה עם זה. ונקט כרבי עקיבא (מפרשים). והראב"ד השיגו. והמאירי פסק כחכמים.

ד. לכך פורטו ארבעה מראות נגעים ולא סתמו: מקרום ולמעלה תמא – לומר לך שמצטרפים זה עם זה (כפי סדר משנתם. לחכמים (ריש נגעים) הסדר הוא כשלג וכסיד כצמר וכקרום. לרבי עקיבא (כברייתא דרבי נתן) – כשלג, כצמר, כסיד, כקרום. ולכך לא אמרו מקרום ולמעלה תמא ומצטרפים זה עם זה (הסמוכים. תוס') – לומר לך: כל כהן שאינו בקי בהן ובשמותיהן – אינו רואה את הנגעים. (או אף כהן שאינו חכם, ובלבד שיביא עמו ישראל שבקי. ראשונים).

ה. לחכמים, הנפקותא בחלוקה לענין צירוף, שאין מצטרפים אלא תולדה ואב שלה. (מלבד שאת ובהרת עצמם שמצטרפים מדרשת והיה). ולרבי עקיבא אין נפקותא מוחלטת בחלוקה ל'משפחות' לענין דין צירוף כיון שלשיתו מצטרפים כל שני נגעים סמוכים בדרגותם, גם כשאינם מאותו מין. ואולם נפ"מ בכך שהמראה כקרום תולדה של שאת, שהיא מצטרפת עמה אפילו הגם שהיא שתי דרגות מתחתיה, מפני שהיא נספחת אליה. להרמב"ם שכולם מצטרפים זה עם זה, צ"ע מאי נפ"מ בחלוקה לאבות ותולדות. ושמא אין נפקותא הלכתית, אלא חלוקה טבעית. ומנאום חכמים כדי לומר שכל כהן שאינו בקי אינו רואה.

דפים 1 – 2

ח. א. מנין שפרשת קרבן 'עולה ויורד' על הטומאה, מדברת בטומאת מקדש וקדשיו?
ב. האם מצאנו קרבן חטאת (יחיד) בא על עבירה שאין זדונה בכרת?
ג. מדוע נאמרו שלש פעמים 'כריתות' ו'טומאה' לענין אכילת שלמים בטומאה?
ד. האוכל תרומה טמאה בשגגה – האם יש לו כפרה בקרבן?
ה. האם חיוב קרבן 'עולה-ויורד' בטומאת מקדש וקדשיו, אמור גם בטומאה שנשטא בה האדם שהיא איננה טומאת-מגע, ומנין?

א. למסקנא למדו שפרשת קרבן 'עולה ויורד' שעל הטומאה מדברת בטמא האוכל קדש, מגזרה-שוה דרבי בהמה טמאה-בהמה טמאה מאוכל קדשים. וכן במי נכנס למקדש כשהוא טמא – מגזרה שוה טמאתו-טמאתו (האמור בפרשת פרה אדומה). כן דרש רבא. ריש לקיש (מכות יד:) אינו דורש ג"ש זו, והוא לומד מקדש מקודש בהקש; בכל קדש לא תגע ואל המקדש לא תבא (עתוס').

ב. חטאת קבועה הבאה על חטא – לא מצאנוה אלא בדבר שזדונו כרת. ואולם חטאת 'עולה ויורד' מצאנוה על שמיעת קול (- שבועת העדות) וביטוי שפתים שאין בהם לא מיתה ולא כרת. (וכן יולדת ומצורע, בעולה ויורד).

אע"פ שהנזיר מביא חטאת על דבר שאין בו כרת, ולדברי רבי אלעזר הקפר נחשב חוטא [עכ"פ נזיר טמא נזיר ג.], המביא חטאת העוף – עיקר הקרבן בא להכשיר ולא לכפר – כדאמרינן בכריתות (כו).